

W życiu codziennym trudno znaleźć moment, w którym nie docierałyby do naszych uszu przeróżne dźwięki. Ale czy inaczej odbieramy te same bodźce dźwiękowe w zależności od tego, z którego miejsca w naszym otoczeniu je słyszymy? Stopień zaktywizowania kory słuchowej może się zmieniać nie tylko na podstawie fizycznych właściwości bodźca. Ważne jest również czy odbiorca zwraca na niego uwagę lub jakich treści oczekuje. W proponowanym projekcie chcę ustalić na ile to, czy źródło dźwięku jest za lub przed słuchaczem wpływa na wzmożenie uwagi oraz emocjonalną interpretację treści. Ścisłej mówiąc celem projektu jest zbadanie, w jaki sposób odbiór i ocena tego, co słyszymy zależy od kierunku, z którego pochodzi komunikat. Przecież nie zawsze mamy komfort odwrócenia się twarzą do źródła dźwięku, który słyszymy. Jadąc tramwajem, ktoś stojący za nami może zapytać o godzinę, prowadząc samochód możemy rozmawiać z pasażerem siedzącym na tylnym siedzeniu, a będąc partnerem bliskiej relacji może się zdarzyć, że ktoś zwróci się do nas zza pleców. W projekcie planuję wykazać, że komunikat słyszany z tyłu (zza pleców) odbiorcy oceniany i interpretowany będzie bardziej negatywnie. Ponadto, przewiduję, że oprócz przestrzennej lokalizacji źródła dźwięku na jego interpretację będzie miał wpływ zaangażowanie odbiorcy w przetwarzanie jego treści. Jeżeli treść komunikatu będzie dla niego ważna to lokalizacja źródła za plecami dodatkowo wzmocni negatywną ocenę.

Celem proponowanego projektu jest zweryfikowanie założeń teoretycznych opartych o wiedzę z zakresu psychoakustyki, psychologii poznawczej i psychologii społecznej. Zakładam, że ludzki słuch jest szczególnie wyczulony na bodźce zagrażające, gdy dochodzą one ze źródeł poza kontrolą wzroku. Co ważne, szczególną uwagę słuchową kierujemy do bodźców dźwiękowych, które są ważne dla naszej osoby. Zaplanowane seria eksperymentów uwzględni manipulację kierunkiem nadawania dźwięku (przód vs. tył) oraz osobistą przydatnością słuchanych komunikatów.

Wyniki badań pomogą lepiej poznać złożoność mechanizmu przestrzennej lokalizacji odbieranych komunikatów. Społeczny charakter moich badań może znaleźć zastosowanie w kwestiach związanych z komunikacją interpersonalną (np. w terapii par – konsekwencje zwracania się do siebie zza pleców) czy komunikacji z osobami niepełnosprawnymi (zwracanie się do osób ociemniałych lub sparaliżowanych ruchowo).